

Κοινή θέση ειδικών σε θέματα υγείας για την ασφάλεια των επαναχρησιμοποιούμενων προϊόντων την εποχή του Covid19

Τα συστήματα επαναχρησιμοποίησης και επαναπλήρωσης είναι καίριας σημασίας για την αντιμετώπιση της πλαστικής ρύπανσης και τη μετάβαση σε μία οικονομία που δεν θα βασίζεται στα ορυκτά καύσιμα. Παράλληλα, έχει αποδειχθεί ότι δημιουργούν καινούργιες θέσεις εργασίας και ότι ενισχύουν την τοπική οικονομία.

Η παγκόσμια πανδημία του Covid19 προκάλεσε πολλές συζητήσεις για το πώς μπορούμε να διασφαλίσουμε την ασφαλή χρήση τέτοιων συστημάτων/προϊόντων στη διάρκεια μίας κρίσης δημόσιας υγείας. Με βάση την πιο έγκυρη διαθέσιμη επιστημονική έρευνα και σύμφωνα με τη γνώμη εργαζομένων στον χώρο της δημόσιας υγείας, **είναι ξεκάθαρο ότι τα συστήματα επαναχρησιμοποίησης είναι ασφαλή, αρκεί να τηρούμε τους βασικούς κανόνες υγιεινής.**

Ακολουθούν ορισμένα βασικά σημεία που χρειάζεται να έχουμε υπόψη:

Τα διαθέσιμα δεδομένα δείχνουν ότι ο ιός εξαπλώνεται πρωταρχικά λόγω της εισπνοής σταγονιδίων που βρίσκονται στον αέρα και όχι μέσω της επαφής με επιφάνειες

Σύμφωνα με τα κέντρα για τον έλεγχο και την πρόληψη ασθενειών στις ΗΠΑ, “ο ιός πιστεύουμε ότι μεταδίδεται κυρίως από άνθρωπο σε άνθρωπο... δηλαδή μεταξύ ανθρώπων που βρίσκονται σε κοντινή απόσταση, μέσω σταγονιδίων της αναπνευστικής οδού, όταν ένας φορέας του ιού βήξει, φτερνιστεί ή μιλήσει¹.” Εντούτοις, αν και “υπάρχει η πιθανότητα κάποιος να κολλήσει τον Covid19 επειδή πρώτα ακούμπησε μία επιφάνεια ή κάποιο αντικείμενο που έχει τον ιό και μετά ακούμπησε το στόμα του, τη μύτη του ή ακόμα και τα μάτια του,” τα σταγονίδια στον αέρα παραμένουν μέχρι στιγμής η μόνη καταγεγραμμένη οδός για τη μετάδοση του Covid19².

Τα προϊόντα μίας χρήσης έχουν τα ίδια μειονεκτήματα με τα επαναχρησιμοποιούμενα προϊόντα

Μελέτες έχουν δείξει ότι η διάρκεια κατά την οποία ο Covid19 παραμένει μολυσματικός πάνω σε επιφάνειες εξαρτάται από το είδος του υλικού. Σύμφωνα με μία μελέτη, η διάρκεια αυτή είναι μέχρι 24 ώρες στις χάρτινες και χαρτονένιες επιφάνειες και μεταξύ 2-3 ημερών στις πλαστικές επιφάνειες και εκείνες από ανοξείδωτο χάλυβα^{3,4}. Σε μία άλλη μελέτη, μετά την παρέλευση 3 ωρών δεν βρέθηκε μολυσματικός ιός σε χαρτί εκτύπωσης και χαρτομάντηλα, ενώ ο ιός παρέμεινε ενεργός μέχρι μία μέρα πάνω σε ύφασμα, μέχρι τρεις ημέρες πάνω σε γυαλί και μέχρι έξι μέρες πάνω σε πλαστικό και ανοξείδωτο χάλυβα⁵.

¹ <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/prevent-getting-sick/how-covid-spreads.html>

² <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/prevent-getting-sick/cleaning-disinfection.html>

³ <https://www.nejm.org/doi/full/10.1056/NEJM2004973>

⁴ [https://www.thelancet.com/journals/lanmic/article/PIIS2666-5247\(20\)30003-3/fulltext](https://www.thelancet.com/journals/lanmic/article/PIIS2666-5247(20)30003-3/fulltext)

⁵ [https://www.thelancet.com/journals/lanmic/article/PIIS2666-5247\(20\)30003-3/fulltext#coronavirus-linkbac%20k-h%20ader](https://www.thelancet.com/journals/lanmic/article/PIIS2666-5247(20)30003-3/fulltext#coronavirus-linkbac%20k-h%20ader)

Για να αποφύγει κανείς τη μετάδοση του ιού μέσω αντικειμένων και επιφανειών, θα πρέπει να αντιμετωπίζει κάθε αντικείμενο και επιφάνεια στον δημόσιο χώρο (είτε αυτό είναι μίας χρήσης είτε πολλαπλών) ως ενδεχόμενο φορέα του ιού. Τα πλαστικά μίας χρήσης δεν είναι εγγενώς πιο ασφαλή από τα επαναχρησιμοποιούμενα προϊόντα, ενώ έχουν συσχετιστεί με επιπλέον ζητήματα δημόσιας υγείας όταν καταλήγουν στα σκουπίδια.

Τα επαναχρησιμοποιούμενα προϊόντα είναι εύκολο να καθαριστούν

Τα πιο κοινά και ελεγμένα απολυμαντικά οικιακής χρήσης⁶ είναι αποτελεσματικά για την απολύμανση σκληρών επιφανειών, συμπεριλαμβανομένων και των επαναχρησιμοποιούμενων αντικειμένων, αρκεί οι επιφάνειες αυτές να έχουν καθαριστεί προηγουμένως ενδελεχώς με κάποιο καθαριστικό ή σαπούνι και ζεστό νερό εάν είναι βρώμικες. Τα πλυντήρια πιάτων και ρούχων είναι αποτελεσματικά με την προϋπόθεση ότι χρησιμοποιούνται σύμφωνα με τις οδηγίες των κατασκευαστών τους. Ειδικότερα στην περίπτωση των υφασμάτων, προτείνεται η πλύση τους στην υψηλότερη δυνατόν θερμοκρασία, ανάλογα με το ύφασμα, και το δυνατόν καλύτερο στέγνωμά τους.

Αντιστοίχως, το προσεκτικό πλύσιμο των χεριών με σαπούνι και νερό ή κάποιο καθαριστικό χεριών με βάση το αλκοόλ και η αποφυγή του αγγίγματος ματιών, στόματος και μύτης είναι αποτελεσματικά για να προστατέψουμε την υγεία μας^{7,8}.

Βέλτιστες Πρακτικές για τα Επαναχρησιμοποιούμενα Προϊόντα στο Λιανικό Εμπόριο

1. **Σεβασμός στους υπάρχοντες υγειονομικούς κανόνες.** Στον κλάδο του λιανεμπορίου και στα καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος, η χρήση των επαναχρησιμοποιούμενων πιάτων, μαχαιροπήρουνων, ποτηριών, όπως και των πετσετών, διέπεται από αυστηρούς κανόνες υγιεινής που ορίζονται από την εκάστοτε εθνική νομοθεσία. Το πλύσιμο των σκευών σε υψηλές θερμοκρασίες, καθώς επίσης και επιπρόσθετες εργασίες απολύμανσης, είναι τυποποιημένες διαδικασίες σε αυτούς τους κλάδους, προσφέροντας επαρκή προστασία από τη μετάδοση του ιού.
2. **Λήψη επιπρόσθετων μέτρων λόγω Covid.** Η ουσία είναι ότι τα επαναχρησιμοποιούμενα αντικείμενα είναι ασφαλή όταν έχουν καθαριστεί με ζεστό νερό και σαπούνι. Δεν υπάρχει καλύτερη πρακτική από τον σωστό καθαρισμό. Τα καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος οφείλουν να τηρούν τις οδηγίες των αρμόδιων αρχών.
3. **Εφαρμογή συστημάτων χωρίς επαφή για τους πελάτες που χρησιμοποιούν τη δική τους σακούλα και το δικό τους ποτήρι.** Ένα σύστημα κατά το οποίο δεν υπάρχει φυσική επαφή μεταξύ του ποτηριού, δοχείου ή σακούλας του πελάτη και κάποιας επιφάνειας στο κατάστημα είναι αρκετό για να προστατέψει τους εργαζόμενους, και στις

⁶ <https://www.epa.gov/pesticide-registration/list-n-disinfectants-use-against-sars-cov-2>

⁷ <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/prevent-getting-sick/cleaning-disinfection.html>

⁸ [https://www.journalofhospitalinfection.com/article/S0195-6701\(20\)30046-3/fulltext](https://www.journalofhospitalinfection.com/article/S0195-6701(20)30046-3/fulltext)

περισσότερες περιπτώσεις θα λειτουργήσει προληπτικά ενάντια στη μετάδοση του Covid19. Π.χ. η Διεύθυνση Ασφάλειας και Υγιεινής των Εργαζομένων στην Καλιφόρνια προτείνει οδηγίες που πρέπει να λαμβάνουν οι εργαζόμενοι όταν οι πελάτες φέρνουν τη δική τους σακούλα, οι οποίες είναι:

- Να μην ακουμπάνε και να μην τοποθετούν τα προϊόντα οι ίδιοι μέσα στις σακούλες των πελατών.
  - Να ζητάνε από τους πελάτες να μην εναποθέτουν τις επαναχρησιμοποιήσιμες σακούλες τους πάνω στο ταμείο, αλλά να τις γεμίζουν κρατώντας τες εντός του καλαθιού τους/καροτσιού τους.
  - Να ζητάνε από τους πελάτες να γεμίζουν οι ίδιοι τις επαναχρησιμοποιήσιμες σακούλες τους.
4. **Εξασφάλιση επαρκούς προστασίας των εργαζομένων.** Πέρα από τη δημιουργία κατάλληλων και ακίνδυνων συστημάτων επαναχρησιμοποίησης, οι επιχειρήσεις λιανεμπορίου μπορούν να προστατέψουν τους εργαζόμενούς τους παρέχοντάς τους Μέσα Προσωπικής Προστασίας, αναρρωτική άδεια με αποδοχές, μείωση του επιτρεπόμενου αριθμού των πελατών εντός του καταστήματος και υπενθυμίζοντας στους πελάτες τους να φοράνε μάσκες και να κρατάνε αποστάσεις. Οι πελάτες έχουν την υποχρέωση να είναι υπεύθυνοι για τα επαναχρησιμοποιούμενα αντικείμενα που φέρνουν στο κατάστημα.

Λίστα υπογραφόντων ανά χώρα

Οι τίτλοι και οι επαγγελματικές ιδιότητες συμπεριλαμβάνονται για να δείξουν το εύρος της ειδίκευσης όσων υπέγραψαν τη δήλωση. Σε καμία περίπτωση δε σημαίνει ότι τη δήλωση συνυπογράφουν και οι φορείς στους οποίους εργάζονται.

Αγγλία

Dr. Jennifer Cole
Research Fellow, AMR
University of London

Prof. Tamara Galloway
Ecotoxicology,
University of Exeter

Prof. Charlotte Williams
Professor of Chemistry
Oxford University

Αυστρία

Dr. Hans-Peter Hunter
Deputy Head and Senior Scientist
Department of Environmental Health,
Medical University of Vienna

Βραζιλία

Dr. Saulo Delfino Barboza, PhD
Associate Professor Master Program
in Health & Education University of
Ribeirao Preto

Γαλλία

Dr. Barbara Demeneix
Professor Comparative Physiology
Laboratory, National History
Museum, Paris

Ελβετία

Jane Muncke
Chief Scientific Officer
Food Packaging Forum

Prof. Valérie D'Acremont
Tropical diseases and global health
Centre for Primary care and Public
Health, University of Lausanne

Ελλάδα

Βήνη Δήμητρα, MSc
δ/ντρια Παιδιατρικής Μονάδας Μεσογειακής
Αναιμίας
Νοσοκομείο Νίκαιας

Ευαγγελία Πατσαβούδη, PhD
Καθηγήτρια Βιολογίας
Τμήμα Μηχανικών Βιοϊατρικής
Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής

ΗΠΑ

Nickolas Zaller, PhD
Professor University of Arkansas for
Medical Science

Dr. Steve Luby Professor of Medicine
(Infectious Diseases and Geographic
Medicine), Director of Research at the
Center for Innovation in Global Health,
Senior Fellow, Woods Institute for the
Environment, Senior Fellow at Freeman
Spogli Institute for International Studies
Stanford University

Dr. Tova Fuller Assistant Clinical
Professor, Department of Psychiatry; Vice
President University of California San
Francisco, San Francisco Bay Area
Physicians for Social Responsibility

Dr. Barbara Sattler, RN, DrPH,
FAAN Professor, Public Health
Program University of San Francisco

Dr. Paul English
Environmental Epidemiologist Public
Health Institute Corinna Tempelis
Research Scientist (retired and active)
California Department of Public
Health

Shellie L. Klimen, MSN PHN
Registered Nurse Santa Rosa
Memorial Hospital

Michelle Bergen MSN
FNP-BC Nurse Practitioner
Saint Anges Medical Center

Kenna Lee, RN
Registered Nurse Memorial
Hospital

Peggy da Silva, MPH
Training and Education Specialist
Consulting for Community

Kathleen Roe, DrPH, MPH Professor
Emerita, Department of Health Science
and Recreation San Jose State
University

Jodi Sherman, MD
Associate Professor of Anesthesiology and
Epidemiology in Environmental Health
Sciences, Director, Program in Healthcare
Environmental Sustainability (PHES) Yale
University

John Nwangwu
Professor of Epidemiology & Global Health
Southern Connecticut State University

Mark Miller
Former Director of Research Fogarty
International Center
NIH

Linda Birnbaum
Retired Director
National Institute of Health Sciences

Dr. Anthony Panzera, PhD, MPH
Adjunct Professor American University

Dr. Lisa Jordan, PhD, RN, CNE
Retired Nurse Member of ANHE, IAHC,
and DC/MD League for Nursing
Dr. Laura Anderko PhD RN

Robert and Kathleen Scanlon Endowed
Chair in Values Based Health Care &
Professor Georgetown University School
of Nursing and Health Studies

Alan Becker, Ph.D.
Professor, Environmental and Occupational
Health Florida A&M University

Warren Lavey
Adjunct Associate Professor University of
Illinois

Sarah Patrick
Assistant Professor, Public Health
Southern Illinois University,
Carbondale

Gloria E. Barrera, MSN, RN, PEL-CSN
President Elect Illinois Association of
School Nurses

Gloria E. Barrera, MSN, RN, PEL-CSN
President Elect Illinois Association of
School Nurses

Jennifer Gray Ph.D
Associate Professor
Northern Illinois University

Scott Cassel Chief Executive
Officer/Founder Product
Stewardship Institute, Inc.

Sydney Harris
Sr. Associate, Policy and Programs
Product Stewardship Institute, Inc.

Scott Cassel
Chief Executive Officer/Founder Product
Stewardship Institute, Inc.

Nate Horwitz-Willis, DrPH, MPH, MPA
Assistant Professor, Public Health &
Coordinator of Public Health Practice
Massachusetts College of Pharmacy and
Health Sciences

Jean Flatley McGuire, PhD
Professor of Practice, Health Sciences
Department Northeastern University

Dr. Shira Fischer
Physician Policy Researcher RAND
Corporation

Dr. Suzanne Cashman, ScD, MS
Professor and Director of Community
Health University of Massachusetts Medical
School

Greylin Nielsen, MPH
Doctoral Student Boston University
School of Public Health

Dr. Harlee Strauss, PhD
Retired, Consultant in Toxicology and
Risk Assessment H Strauss Associates,
Inc.

Pietra Check, MPH
Course Educator
Boston University Medical
School

Phil Brown
University Distinguished Professor of
Sociology and Health Sciences
Director, Social Science
Environmental Health Research
Institute Northeastern University

Lindsay Tallon, PhD, MSPH, CPH
Assistant Professor of Public Health
Assistant Director, Master of Public
Health Program Massachusetts
College of Pharmacy and Health
Sciences

Craig Slatin
Professor Emeritus University of
Massachusetts, Lowell

Dr. Marie O'Neill
Professor of Environmental Health Sciences
and Epidemiology University of Michigan

School of Public Health

Laura Senier, PhD, MPH
Associate Professor Northeastern
University Bouvé College of Health
Sciences

Joseph Eisenberg
Professor and Chair of the Department
of Epidemiology University of Michigan

Renee Crichlow MD, FAAFP
Director of Advocacy and Policy University
of Minnesota, School of Medicine

Marjorie McCullagh, PhD, RN
Professor University of Michigan School
of Nursing

Dr. Robyn Gilden
Assistant Professor University of
MD School of Nursing

Dr. Kolapo DaSilva
Emergency Physician

Megan Latshaw
Associate Scientist
Johns Hopkins Bloomberg School of Public
Health

Kayla Meza, MPH
Research Assistant
ASIsso

Dr. Richard Cote
Professor and Chair, Department of
Pathology & Immunology Washington
University School of Medicine in St. Louis

Lise Saffran
Assistant Teaching Professor University of
Missouri Department of Public Health

Louis Mansky, PhD
Director, Institute for Molecular Virology
University of Minnesota Medical School

Greg Kearney, DrPH, MPH, REHS
Associate Professor and Program Director,
DrPH Environmental & Occupational
Health East Carolina University

Dr. Beth Rosenberg
Associate Professor of Public Health and
Community Medicine Co-Chair, Public
Health Admissions Committee Tufts
University School of Medicine

Anthony L. Schlaff, MD, MPH
Director, Public Health Program
Tufts University School of
Medicine

Dr. Bernadette M. Longo, PhD, RN,
FAAN Chair of the Environmental Health
Committee Nevada Nurses Association

Mary Guinan, MD, Ph.D.
Founding Dean Emerita School of
Public Health, University of Nevada,
Las Vegas

Kathryn J Carey BSN RN CMSRN RN-BC
Clinical Nurse III New York Presbyterian
Hospital, Columbia University Irving
Medical Center

Anthony J. Santella, DrPH, MCHES,
Adv Cert
Associate Professor of Public Health
Hofstra University

Dr. Richard Novick, MD
Recanati Professor of Science, Emeritus,
Member, National Academy of Sciences,
Departments of Medicine and
Microbiology NYU School of Medicine

Jilliann Elliott
Associate Professor,
Environmental Medicine and Public
Health Mount Sinai

Sergios-Orestis Kolokotronis, PhD
Assistant Professor SUNY Downstate Health

Sciences University

Michele Okoh
Senior Lecturing Fellow
Duke Environmental Law and Policy
Clinic

Leslie Elliott, Ph.D., MPH
Clinical Associate
Professor University of
Nevada, Reno

Justus B. Cohen, PhD
Assistant Professor, Department of
Microbiology and Molecular Genetics
University of Pittsburgh, School of Medicine

Michael P. Koster, MD, FAAP
Division Director, Pediatric Infectious
Diseases, Associate Professor of
Pediatrics, Alpert Medical School of Brown
University, Attending Physician, Division of
Pediatric Hospital Medicine and Infectious
Diseases Brown University

Kelly Bouthillet DNP, APRN, CCNS,ACNP
-BC
Acute Care NP & Clinical Nurse Specialist
Adjunct Nursing Faculty, University of SC,
Beaufort President, South Carolina Nurses
Association Hilton Head Regional
Healthcare

Dr. John Robert Koethe
Associate Professor Vanderbilt
University Medical Center

Arsham Alamian, PhD, MSc, FACE
Associate Professor of Epidemiology
Department of Biostatistics and
Epidemiology Director, Master of Public
Health Program East Tennessee State
University

Phillip Scheuerman
Professor East Tennessee State University
College of Public Health

Bruce Jennings
Senior Fellow, Center for Humans and
Nature, Adjunct Associate Professor, Senior
Advisor at the Hastings Center Vanderbilt
University

Chunrong Jia, PhD
Associate Professor of Environmental Health
University of Memphis

Julian Leibowitz, M.D.Ph.D .
Director, MD/PhD Program Professor of
Microbial Pathogenesis and
Immunology Texas A&M University
HSC College of Medicine

Hua Zhao, Ph.D.
Professor The Virginia Commonwealth
University School of Medicine

Patrick O. Pithua, BVM, MSc, PhD,
DLSHTM
Associate Professor Virginia Tech

Dr. James Conway, MD, FAAP
Professor of Pediatrics Pediatric Infectious
Diseases Fellowship Program Director
Director, SMPH Office of Global Health
Associate Director, UW-Madison Global
Health Institute Medical Director - UW Health
Immunization Program University of
Wisconsin – Madison, School of Medicine &
Public Health

Tran Huynh
Assistant Professor of Environmental
and Occupational Health Drexel
University School of Public Health

Dr. Darci Martinz DNP & FNP candidate,
BSN, RN
Public Health Administrator Community
Leadership Academy/Victory Preparatory
Academy

Dr. Ben Locwin
Healthcare Executive (Pharmaceuticals and
Vaccines), State Public Advisor State

Science & Public Health Task Force,
Senate Office Advisory Panel

Anne Katten
Pesticide and Work Safety Project
Director CRLA Foundation

Elgin Avila MPH, CPH
Founder/Principal Investigator
Equitable Health Solutions, LLC

Dr. Krista Farey
Staff Physician Contra Costa County
Health Services

Richard Rothenberg
Regents' Professor Georgia State
University School of Public Health

Dr. Lisa Jordan,
Associate Teaching Professor, Biology
Department Drew University

Erika Halsey, MPH
APHA member, Climate and Health Subtopic
Committee

Dr. Shanda Demorest, DNP,
RN Member Engagement
Manager Practice Greenhealth

Katheryn Cortes, BSN, RN, OCN
Registered Nurse Memorial
Sloan-Kettering Cancer Center

Ralph Brindis MD, MPH
Clinical Professor of Medicine
University of California, San Francisco

Laura D. Kramer
Professor of Biomedical Sciences University
at Albany, School of Public Health

Jeffrey E. Korte PhD
Rosemary Valedes Chaudry, PhD, MPH, RN
Retired RN, Public Health

Dr. Lori A. Hoepner
Assistant Professor
SUNY Downstate Health Sciences
University

Ισραήλ

Prof. Hagai Levine
Chairman
Israeli Association of Public Health
Physicians School of Public Health,
Hebrew University-Hadassah

Dr Hagit Ulanovsky
Environmental Health Risk
Management consultant
Co-founder & director, SP-Interface

Rachel Golan, PhD, MPH
School of Public Health, Ben-Gurion
University of the Negev

Ιταλία

Ferdinando Laghi, MD
President International Society of
Doctors for the Environment

Dr. Monica Zoppé
Research Scientist
CNR

Vittore Casarosa
Senior Research Associate
CNR-ISTI

Liliana Cori
Research Technologist Institute of
Clinical Physiology, National Research
Council, Italy IFC-CNR

Dr. Agostino Di Ciaula, MD
Internist President of the Scientific
Committee International Society of Doctors
for Environment (ISDE)

Dr. Stefani Gatti

Presidente APS Comunità
Interattive-Officina per la Partecipazione
AIP2

Dr. Susan George
ex Head of Course on Business, Public
and NGO Communication Pisa University

Καναδάς

Dr Joe Vipond
Emergency Physician - MD. Interim
President, Canadian Association of
Physicians for the Environment Canadian
Association of Physicians for the
Environment

Joey Lee
Registered Nurse
Unity Health Toronto

Olga Hallborg, RN, MPH
candidate
Registered Nurse Nelson Jubilee
Manor

Laurence Guillaumie, PhD
Professor Université
Laval

Raluca Radu, MSN, RN
Secretary "Canadian
Association Of Nurses
For The Environment

Κύπρος

Dr. Konstantinos Makris
Associate Professor of Environmental
Health, Director of Water and Health
Laboratory Cyprus University of
Technology, Cyprus International Institute
for Environmental and Public Health

Μαλαισία

Dr. Sharifah Norkhadijah Syed Ismail
Senior Lecturer, Department of

Environmental and Occupational Health
Faculty of Medicine and Health Sciences
Universiti Putra Malaysia

Μαλάουι

Vita Mithi
Researcher and Public Health Professional
Knowledge Action Change

Μεξικό

Dr. Kirvis J Torres
Poveda
Epidemiologist

Νότια Αφρική

Rico Euripidou
Environmental Health Campaign Manager
groundwork

Ουγκάντα

Dr. Iddi Matovu
Program Manager-DREAMS Rakai
Health Sciences Program-RHSP

Dr. Fred Nalugoda, S. Stat, MHS
Director of Kalisizo Field Station, Junior
Principal Investigator Rakai Health
Sciences Program-RHSP

Dr. Godfrey Kigozi, MBChB, MPH
Medical Officer, Junior Principal Investigator
Rakai Health Sciences Program-RHSP

Ταϊβάν

Tsu-Nai Wang
Professor, Department of Public Health,
College of Health Science, Kaohsiung
Medical University, Kaohsiung

Dr. Pei-Shih Chen, PhD
Chair, Professor of Public Health
Kaohsiung Medical University

Guey Chuen Perng, PhD
Professor, Department of Microbiology
and Immunology College of Medicine,
National Cheng Kung University

Τυνησία

Semia Gharbi
Teacher and expert in science and
management of environment
AEEFG

Φιλιππίνες

Dr. Geminn Louis C. Apostol
Professor and Lead Environmental Health
Specialist, Ateneo School of Medicine and
Public Health Ateneo School of Medicine and
Public Health

Ramon Lorenzo Luis Rosa Guinto, MD DrPH
Founder & Chief Planetary Doctor, PH Lab
Next Generation One Health Adviser, Lancet
One Health Commission at the University of
Oslo

Dr. Jonathan Jadloc
National Chair, Climate Change Committee,
Philippine College of Physicians